

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Propuneri de actualitate

— In vederea congresului preoțesc —

S'a rupt gheața și s'a convocat și preoțimea la sfat la Sibiu.

Sfatul ei poate va încheia șirul congreselor românești, care în timpul mai nou urmară lanț unul după altul.

Vremile istorice cer programe și muncă stăruitoare la consolidarea noului stat român.

Era vremea să-și spună și preoțimea păsurile ei. Programul publicat face bine, când în fruntea preocupărilor preoțimii pune în primul plan chestia unirii bisericilor ortodoxe din regat.

Avem trebuință de o biserică puternică ortodoxă, care să întrunească în sine toate aspirațiile religioase din România întregită.

Și mai bine face programul, când *propaganda religioasă* o pune de viitoarea țintă a bisericii ortodoxe, devenită acum un trup și un suflet.

Odihna, în adevăr, numai oamenilor bătrâni cade bine. Tinerii luptă, urmăresc idealuri. Lupta e farmecul vieții.

Prin ridicarea steagului de propagandă, biserica vrea să dea dovadă, că nu e îmbătrânită, și sânt dați de minciună cei ce cred, că bisericii i s'a tras clopotul de moarte și zic că numai mormântarea i se mai așteaptă.

Prin lupta misionară va scoate biserica la iveală comorile scumpe ale Scripturii, ce revarsă atâta har asupra poporului credincios. Lupta aceasta asigură viitorul bisericii. Notez de altfel, că lupta de care e vorba, nu va fi pornită contra altor biserici creștine, ci contra necredinței și a anarhiei spirituale, ce emanează din necredință.

Amintesc acestea în treacăt. Căci cuvântul nu l-am ridicat pentru a aduce elogii programei congresului preoțesc. Cuvântul mi-l ridic pentru a arăta: ce nu se cuprinde în programă, deși ar trebui să fie acolo, mai ales astăzi când pe ruinele lumii vechi se zidește lume nouă.

Se știe din parabola biblică ce a pățit nuntașul, care a intrat în casă cu ospățul fără podoabe. A fost dat afară, ba a primit și pedeapsă, de ce nu respectă sărbătoarea. Nu cumva s'o pățim și noi așa cu propaganda religioasă.

Mai zilele trecute intră cineva la mine în birou, și cere permisie la căsătorie cu o rudenie, pentru care legea civilă nu deneagă permisiile.

— «Nu se poate!» zic.

— «Cum nu, părinte! Acum s'au deslegat totul, acum trebuie să avem legi nouă!»

Și mi-au trebuit sforțări, ca să aduc la dumerire pe omul meu, că nu se poate schimba de azi pe mâne ce au așezat sfinții părinți ai bisericii, luminați de Duhul Sfânt.

Cazuri de felul acesta zi de zi se ivesc în mijlocul poporului.

Convorbirea citată arată, că nu e destul a hotărâ cum are să se facă propagandă, și că neapărat trebuie să ne punem pe teren misionar. Mai trebuie și altceva. Trebuie să ne acomodăm cu *propaganda în multe privințe spiritului timpului*. În zadar voi predica eu bunădară că «postul» e instituție bună, în zadar voi lauda folosul ce-l aduce sănătății, aproape nime nu mă va asculta. De ce? Referințele vieții, ocupațiunea oamenilor, au suferit în cursul timpului schimbări, și ce a fost bun și ducător la evlavie atunci, nu se mai poate susține astăzi. Ori doară servește mai bine evlaviei preotul văduv, care își ține «econoamă» la casă, decât cel ce încheie a doua căsătorie, după toate formele?

Cazurile, altcum bine știute, denotă, că înainte de a începe misiunile și paralel cu activitatea de *renouire*, să se înceapă și cu reforma internă, cu îndreptarea unor dispozițiuni arhaice, mai mult privitoare la disciplina bisericească, decât taine, ca să nu fie aceste pedecă misiunilor și să nu se poată zice, că biserica omoară cu formele învechite, la care ține.

Nime nu se scandalizează și nu e atins nici un interes bisericesc, dacă d. p. se permite cuiva căsătoria, cu abandonarea gradelor spirituale, de care poporul nici nu ține socoteală astăzi; și nime nu se supără pe biserică, dacă ea în locul celor 4 posturi, ordonează altfel de înfrânări pe seama oamenilor, decât cele prescrise; tot așa admite poporul căsătoria a doua pentru preot.

E timpul prefacerilor. In aceste, materii, și altele de natura aceasta, are să ia poziție congresul preoțesc.

Poziție se poate lua, fără nici un pericol de desbinări bisericești; pentru-că toată lumea așa gândește. Alte biserici au desființat mai demult deslegările. Deslegarea o folosesc chiar de armă contra noastră, ba și proselitism fac cu ea.

Când catolicismul apusean e pe cale de a permite căsătoria preoților săi, de ce să ne ferim noi de ea, noi ceice nici când n'am făcut din căsătoria preoților capitalul ce l-au făcut romano-catolicii?

Noi, preoții, nu cerem mai mult, decât să rugăm Arhieriei, să resoalve dânsii chestiile în virtutea plenitudinii puterii lor duhovnicești, exercitând în cazuri date și în *conglăsuire unii cu alții*, puterea de deslegare ce o au moștenit-o dela St. Apostoli.

Vasile Gan, protopop.

Conții Andrassy și Apponyi earăș pe arena publică

De când au făcut ungurii revoluția și au proclamat republica, aristocrații șovinști s'au ascuns de nu li se mai auzia de nume. Acum își ridică cuvântul din nou doi reprezentanți tipici ai călăilor noștri de odinioară. Unul este contele Iuliu Andrassy, celalalt faimosul contele Apponyi. Iuliu Andrassy se află în Svițera, unde pledează pentru cauza ungurească. In acest scop a publicat un articol în «Revue Politique», din Lausanne, spunând între altele următoarele:

«Desmembrarea Ungariei ar fi un abuz al forței și ar face din țara aceasta, — care ar recunoaște de altminteri supremația puterilor apusene, — un factor al neliniștii și al anarhiei internaționale. Politica maghiară, în urma catastrofei, s'a transformat (?) cu desăvârșire și numai prepotența ar putea să i arunce pe maghiari earăș pe urmele cele vechi. Alianța cu Germania a fost slăbită chiar în cursul războiului și ea a fost nimicită în urma propunerii ce am făcut-o pentru pace separată. Cu toate serviciile ce ni le-a făcut Germania mai nainte, nu vom mai fi niciodată instrumentul ambițiilor mondiale ale pangermanismului. Supremația anglo-saxonă nu întimpină în Ungaria nici o opoziție. Supremația Angliterei în orient era pentru Ungaria garanția cea mai bună. Ungaria n'a împedat niciodată politica națională a Franței și nu o va face aceasta nici în viitor. Numai sistemele de alianță de mai nainte ne-au putut împinge la o dușmănie. Dacă însă Ungaria ar rămânea capabilă de viață și nu va fi împinsă la desnădejde, pangermanismul trebuie se renunțe la orice alianță de revanșă cu noi.

«Aspirațiunile României asupra celor 26 de județe ale noastre, sânt nunumai neîndreptățite (?) dar sânt chiar din punct de vedere românesc, primejdioase (!) In general în străinătate se judecă greșit chestiunea naționalităților din Ungaria. Aceasta nu este așa de inveninată, precum o prezintă unii dușmani de ai Ungariei».

Pe urmă spune, că chestiunea naționalităților din Ungaria s'ar putea rezolvi, dându-se autonomie națională tuturor popoarelor.

Ear contele Apponyi a ținut o conferință la Budapesta. Tenorul vorbirei lui Apponyi e acelaș ca al articolului scris de Andrassy. Iși închină și acesta steagul înaintea Angliei și Franței. Apoi precum celalalt, așa și el, când lingusește, când amenință.

Iată ce spune într'un loc:

«Trebuie să recunoaștem în mod bărbătesc, acum după ce am fost învinși, că a fost greșită politica pe care am urmat-o până acum. Recunoaștem că trebuie să urmăm curs nou, dar să o facem aceasta cu demnitate, nu cerșind milă, ci cu stimă și modestie, ce-i drept, dar să facem ca să simțescă și aceea, că intru

cât nu ni se va face dreptate, nu generațiunea asta, dar generațiunea viitoare va găsi mijloc, ca națiunea care a suportat o vazalitate turcească de 150 de ani, să-și recâștige hotarele vechi.

Conții Andrassy și Apponyi par a eși în acest chip din rezerva pe care le-o impusese imperios revoluția. Aceia, cari își văzuseră prefăcute în ruină pentru totdeauna doctrinele lor, construcții politice bazate pe reacționarism, astăzi încearcă să vorbească din nou.

Pumnalele lor ascuțite însă cu care obișnuiau odinioară să lovească fără milă în inima naționalităților din cuprinsul Ungariei, le tănuiesc cu meșteșugire sub antierile de călugări pocăiți.

Cunoaștem această poveste veche, ce începe a se repeta din nou, când dinții lupului au fost piliți și limba subțiată, pentru scopuri viclene. Faimoșii conți dela Budapesta, dintre cari unul cerșește de prezent milă în Elveția cu vorbe cuvioase, au primit pe urma trecutului lor politic în opinia publică, contururi atât de grave, încât nu este nevoie de opintire prea mare, pentru a le smulge masca de pe față. În anul 1914, sprijinindu-se pe autoritatea lor de conducători de partide, primministrul Tisza a inițiat războiul, ear toate acțiunile și întreprinderile sale de mai târziu, au aflat *cel mai puternic resunet în oratoria și demagogia acestor conți setoși* să afle o formulă nouă, ce ar fi putut să asigure supremației maghiare alte 10 veacuri de viață și de stăpânire tihnită.

Cu aprobarea lui Apponyi și Andrassy, de și se găseau în plină opoziție, — contele Tisza în vara anului 1914 și-a început marea sa operă pentru incendiarea Europei întregi. Ei au fost deopotrivă *consilierii intimi* ai primministrului totdeauna decăteori se lua în discuție lărgirea și aprofundarea tratatului de alianță cu Germania, ce se sprijinea pe ideea unei confederațiuni a statelor Europene centrale.

În primăvara anului 1918 Andrassy și Apponyi au apărut cu toate energiile de cari dispuneau păstrarea alianței cu Germania împotriva păcii separate, solicitată așa de adeseori de populațiunea oboșită până la istovire.

Pentru menținerea și cimentarea blocului puterilor centrale, acești doi reprezentanți tipici ai șovinismului unguresc, au mers unul la Sofia, iar celalalt la München, susținând cu toate mijloacele, falsificând chiar rezultatele istoriei și statistice, continuarea războiului de exterminare împotriva înțelegerii.

Andrassy a fost acela, care a pretins anexarea muntelui Lovcen și a cerut *rectificarea de graniță* față de România, iar Apponyi a pledat cu toată energia sa pentru înființarea *«Zonei Culturale»* în Ardeal, care avea să lovească una din arterele cele mai însemnate a vieții poporului românesc.

Acum acești *lupi* și-ar schimba părul și ar face pe prietinii înțelegerii. În acest chip ei sperează să poată salva cauza desperată a maghiarilor.

Dar, marile puteri ale Apusului nu pot fi îmbătate cu apă rece, nu pot fi seduse cu fraze mincinoase și lingușitoare.

Zadarnic se mai svârcolesc maghiarii. Ei iau astăzi răsplata binemeritată a politiceii lor.

(Biroul presei.)

Congresul învățătorilor

(Urmare)

— Situația materială —

Salarizarea. Referentul Mihail Gâzdoc arată cauzele care indeamnă învățătoria să ceară o îmbunătățire a situației materiale. Propune și congresul primește:

1. Învățătorii să aibă salariu egal cu ceilalți oficanți de stat, care au depus bacalaureatul, dar la nici un caz mai puțin de 80% din salariul profesorilor dela școala medie;

2. Conducătoarele grădinelor froebeliane vor primi 80% din salariul învățătorilor;

3. Dirigentul școalei cu 1—2 puteri va primi pentru conducerea agendelor directorale 300 Lei anual, la școala cu 3—4 puteri 400 Lei, 5—6 puteri 500 Lei, iar la școala cu 10 învățători 700 Lei;

4. Bani de locuință învățătorii necăsătoriți vor primi 10% din leafă, cei căsătoriți 15%, iar cei căsătoriți și cu familie 20%. În lipsa grădinei în natură, 5% din leafă;

5. Copiii învățătorilor să fie scutiți de a plăti didactru la orice școală;

6. Învățătorii să-și primească toate restanțele de leafă;

7. Învățătorii să primească dela stat împrumute cu % mici când își zidesc case;

8. Preț redus pentru învățător și familia lui pe toate liniile de comunicație.

Pensionarea: 1. Anii de serviciu să fie 30; 2. După 5 ani de serviciu să primească 50% din leafa ce a avut-o; 3. Învățătorilor invalizi să li se dea slujbe în administrație; 4. Anii de război la pensionare se vor socoti dublu pentru toți învățătorii; 5. Văduva învățătorului fără privire la anii de serviciu ai soțului să primească 50% din salariu; 6. Orfanii învățătorilor să fie crescuți în orfelinate; 7. Intre cei ce administrează fondul de pensii să fie $\frac{2}{3}$ învățători; 8. Legea de pensii să fie revizuită tot la 5 ani; 9. Să se dubleze tuturor pensionarilor mica pensie ce o primesc, precum și văduvelor și orfanilor, cari au primit pensia înainte de a se forma legea nouă de salarizare.

Dna Maria G. Popescu, conducătoarea grădinei de copii din Brașov cere o leafă egală cu a învățătorilor și pentru conducătoare. În acest senz vorbește și Constantin Jencica.

Congresul primește propunerile referentului, iar pe a dnei Popescu o respinge pe motiv că conducătoarele azilelor, respective a grădinelor de copii au pregătire inferioară învățătorilor.

Organizarea învățătorilor

Referentul C. Jencica relevă, că multele mizerii ce le-a îndurat învățătoria provin și din cauza că n'au fost organizați. Agită pentru organizarea cât mai repede a învățătorimii prin cercuri culturale, asociații județene și prin asociația generală pentru principiul descentralizării. Citește un proiect de statut pentru asociația învățătorilor din Ardeal, Bănat și părțile ungurene, compus în vederea acestor idei, pe care congresul îl primește.

Dl Dumitrașcu propune ca învățătoria să între în Asoc. gen. a învățătorilor din regat. Raportorul arată, că între scopurile Asociației ce voim să înființăm, este și formarea unei *Alianțe* a tuturor învățătorilor din România Mare, află că e potrivit să fie și asociații regionale care vor înlesni funcționarea Alianței ce se va putea federa cu societățile similare din Italia, Franța...

Mihail Gâzdoc propune și congresul primește a se aduce mulțumită profesorilor cari au dat creștere falangii puternice a învățătorimii din Dacia superioară.

La omagiile aduse armatei răspunde dl căpitan Colfescu și dl Loc.-colonel Florescu, prin cuvinte pătrunzătoare.

Ședința se ridică la 7 ore seara.

Ziua a II-a

La ora 8 președintele I. Vuia deschide ședința și dă citire unei scrisori a dlui șef de resort V. Goldiș, care donează 1000 Cor. la fondul *orfelinatului învățătorilor*.

Congresul îi face ovații îndelungate.

Alex. Pop (Gherla) stăruie ca fondul de 250 mii adunat tot spre acest scop, de învățătoria din Solnoc-Dobâca, să fie trecut la fondul general al orfelinatului.

Dl Ș. Șerban, raportează despre *prelucrarea noului plan de învățământ*. Limba și istoria națională să-și primească locul de cinste, să se dea științelor naturale, igienei, dexterităților însemnătatea ce li se cuvine. Materia se împarte în secțiuni, anunțându-se mai mulți inși să o prelucre, după necesitățile școalei noastre primare, sub raporturile schimbate.

Dl Dr. N. Comșa prefectul județului Sibiu salută prin cuvinte prietenești congresiștii.

Dl V. Goldiș, comunică congresiștilor, că va sosi Miercuri seara un trimis al generalisimului Foch, să constate la fața locului încăloșiile ungușilor. Învățătorii promit dlui șef de resort că vor rămânea cu toții ca și congresul să întămpine pe generalul francez și să-i spuie că răbdarea noastră și-a ajuns marginile.

Intr'un cortegiu impozant în rânduri strânse la ora 10 au pornit cei 1000—1200 învățători la adunarea de protestare din piața Sibiului.

Memoriul macedo-românilor

— Cătră popoarele aliate —

Societatea Macedo-Română din București a prezentat Joi miniștrilor plenipotențiarilor ai puterilor aliate, în numele românilor macedoneni, un memoriu asupra chestiunii albaneze.

Acest memoriu cere aliaților să asigure libera dezvoltare a românilor din Macedonia, încorporându-i la statul albanez, împreună cu o parte din vilaetul Bitolia, care nu este locuit de loc de sârbi, cu regiunea Pindului, a cărei populație este exclusiv românească și cu cea mai mare parte a Epirului, care se găsește în aceleași condițiuni.

Memoriul spune, că elementul macedo-român nu s'ar putea dezvolta liber, dacă ar rămânea împărțit în trei grupe plasate sub dominațiunile sârbă, greacă și bulgară.

Ei amintesc de asemenea, că raporturile dintre români și albanezi au fost totdeauna excelente și continuă a fi.

Se știe că insulele de macedo-români, numiți Cuțovlahi, sânt foarte numeroase în diversele regiuni ale Epirului și Monastirului. În Serbia Nouă numai, numărul lor era evaluat înainte de război la 100 000 de locuitori.

Clubul feminin sociologic

În salonul dnei Gh. Măcelariu înfiorat cu miremele primăverii distinsa conferențiară dna Constanța de Dunca Schiau și-a desfășurat în fața unui distins auditor vederile privitoare la rolul ce așteaptă în România Mare pe femeia română.

Femeia română nu poate lipsi dela înalta datorie ce i-o hotărăște firea: de a fi mamă bună și crescătoare înțeleaptă de suflete sănătoase, de suflete mari. Numai împlinind cu răvnă cucernică, chemarea aceasta sfântă și prea frumoasă va contribui la înălțarea neamului, înputernicirea Patriei și premenirea omenirii.

În pragul împărăției largilor libertăți ni se impune ca cea mai sfântă datorie, să lucrăm pentru acest scop mare și stăruind cu toate energiile sufletelor noastre, a feri femeia română de vârteturile primejdioase ale vieții. Să o ferim de alunecări în vâltoarele luptelor politice, și de orice îndeletnicire străină de chemarea sa.

Indicând în felul acesta necesitatea înființării unui club feminin sociologic, conturează pe scurt proiectul de statute, pe baza căruia să se înființeze clubul plănuț. Auditorul, mulțumind venerabilei matroane pentru intensul interes ce poartă chestiilor naționale, hotărăște a începe o acțiune de propagandă vie pentru înfăptuirea intențiunilor nobile.

Mai pe ales

— La posturi de încredere —

Ni se scrie:

Este știut, cătă nenorocire au suferit interesele noastre naționale din partea străinilor, iar în războiul actual mai cu seamă din partea evreilor.

Nu s'a întâmplat numai odată, ci de ne-numărate ori, că în timpul nopții jidanii militari, — atât gradele, cât și trupă — au fugit din linia noastră română și au trecut la dușman. A doua zi, întreaga poziție ocupată de trupele române, era prefăcută în cenușă.

Cu întristare observ, că oameni mulți din acest neam, jertfind sume mari, sub formă de excelenți patrioți, se vâd în slujbe de încredere, sânt numiți și sefi de gară...

Să nu uităm însă nici pe un moment, că ei fac, cu uneltirile lor și cu mijloacele de care dispun, răul țării întregi.

Oamenii, despre cari știm că au lucrat în favoarea puterilor centrale și împotriva tuturor intereselor românești, trebuie nu ocrotiți, ci înlăturați din posturile, ce nu li se cuvin nici decum.

România de azi așteaptă dela autoritățile sale, de tot felul, să fie cu luare aminte în alegerea persoanelor, cu care voiesc să muncească și să ducă la prosperare poporul românesc.

Cerem mai ales, ca evreii să fie puși la locul, de care s'au învrednicit până acum.

Un vânător.

Știrile zilei

Altă linie demarcațională. Știrile de ieri, sosite în Sibiu, spun că la Paris s'a stabilit o nouă linie demarcațională. Dincoace de această linie, va să zică pe teritoriu românesc, se află orașele *Careii mari, Sătmarul, Oradea-mare și Aradul.*

Știri din Orăștie. Colonelul *du Tilly* a fost primit de o lume numeroasă în piața Orăștiei. L-a salutat, în limba franceză, primarul, dl Dr. Romul Boca. Colonelul a rămas foarte mulțumit de primirea ce i s'a făcut. Dela Orăștie a plecat mai departe spre Deva. —

Banca *Ardeleana* a semnat la împrumutul național un milion de coroane. Funcționarii săi harnici fac propagandă în comunele din împrejurime. —

Duminecă, în 2 Martie, la 11 ore s'a ținut parastas în cimiterul bisericii ort. române, pentru 300 prizonieri din România veche. Au asistat generalii *Dabija* dela reg. 2 de vânători, cu toți ofițerii și un batalion. Au vorbit în biserică protopopul *V. Domșa*, la parastas arhimandritul *Iustin* ca preot al regimentului, primarul Orăștiei, Dr. R. Boca, și General *Dabija*. Cu ocazia parastasului generalul a anunțat pe protopopul *Vasile Domșa* că e decorat de M. Sa regele *Ferdinand* pentru îngrijirea prizonierilor români cu ordinul Coroana României în grad de ofițer, iar arhimandritul *Iustin* dela reg. 2 vânători cu același ordin și încă cu unul. A urmat apoi defilarea. La ora 1 banchet, cu vorbiri mai multe. La ora 3 conduct etnografic, cu 5—6000 de țărani, reprezentând: nunta, seceriș, șezătoarea, Călărași călușeri, hora și altele. Muzica regimentului de vânători a executat frumoase bucăți naționale.

La 4 ore adunare populară de *protestare*. Au vorbit *Vasile Domșa, Vasile Basarab, Dr. R. Boca, Dr. Seb. Bornemisa și Ion Hertia, măestru zidar.* S'a cerut ocuparea Aradului, Bănatului etc. Poporul a cerut cu stăruință să fie mobilizat. S'a votat apoi rezoluția, ca și la Sibiu.

Guvernul unguresc sprijinește bandele. Ziarul *Dreptatea* din Dej scrie în 2 Martie: Din izvor sigur constatăm că prezidentul republicii maghiare, contele *Károlyi*, se află de prezent în Careii mari, unde primește raporturi despre luptele bandelor, și a aprobat ca bandele să atace și *cosciugul și înmormântarea* prezidentului nostru *G. Pop de Băsești.*

Cu două tășuri. Bandele săcuesti, încurajate și plătite de guvernul dela Budapesta, după ce au omorât pe românii din satele de pe la Zălau, au devastat și prăvăliile negustorilor *maghiari* din Zălau. Acești maghiari, expuși foametei, se roagă acum de armata română, care a alungat pe săcui, să le dea alimentatie.

Știre ziaristică. Din Brașov primim întâiul număr al organului economic, industrial comercial și financiar, *Foiaia Comercianților Români*, care se tipărește cu text român și german (*Rumänische Handelszeitung*). Foiaia apare Dumineca. Abonamentul 26 cor. pe an. Director: *I. Petringear, Brașov, Strada Vămii 11.* — Foiaia are de scop să facă cunoscute, pentru comercianți și industriași, legile și ordonanțele ministerului de industrie și comerț. Afară de aceasta, mijloace cereri de oferte pentru serviciu, închirieri, vânzări, cumpărări și altele.

Soartea Banatului. Dl Dr. *Rudolf Brandsch*, distins bărbat al sașilor, făcând o călătorie printre *șvabii* din Bănat, cu cari a avut todeauna strânse legături politice, a publicat în ziarul *lugojan Súdungarn* un articol de importanță despre soartea viitoare a Banatului. Autorul articolului își resumează experiențele călătoriei în următoarele 3 momente:

1. Bănatul se va separa de Ungaria;
2. Nu este iertat ca Bănatul să se rupă în bucăți;
3. Dacă avem să alegem între România și Sârbia, trebuie să ne pronunțăm încă din vreme pentru România.

† **Anastasia Jina** nasc. **Cioca**, mama preotului *Vasile Jina* din Valea-Geogelului, după scurte și grele suferințe, a adormit în Domnul, Sâmbătă, în 15 Februar la orele 5 dimineața,

în etate de 75 ani. Rămășițele pământești ale defunctei s'au așezat spre veșnică odihnă, în 17 Februar la ora 1 p. m., în cimiterul bisericii ort. rom. din Valea-Geogelului. Odihnească în pace!

Limba franceză este, cum știm, limba diplomatică de multe veacuri. După 1871 Bismarck voea s'o înlocuească cu limba germană și a trimis lui *Gorceacov* o notă diplomatică în nemțește.

Gorceacov a răspuns la notă fără să protesteze, dar răspunsul era scris... rusește. Notele următoare ale lui *Bismarck* s'au redactat earăș în limba franceză.

Dare de samă și mulțămită. Creștinii *Nicolae Costea* lui *Avram* și soția sa *Rusalina* precum și ginerile lor *Vasile Giurgiu* cu soția sa *Floarea*, din *Bulbuc*, au dăruit pe seama bisericii noastre din *Bulbuc* 50 coroane, pentru care sumă s'au făcut un stelaș (podior) pentru arhiva bisericii și un scaun pentru strană. Pentru darul acesta, ca faptă vrednică de urmat și pomenire, mulțumește scrisul.

Bulbuc, 28 Februar 1919. Ioan Ceuca, paroh ort. rom.

Concert. D șoara *Dora Lepa*, absolventă distinsă a conservatorului de muzică din București, soprană legeră de coloratură, va da un concert în orașul nostru în 8 Martie nou.

La «Reuniunea română de înmormântare din Sibiu» au fost primiți următorii membri noi: *Ioan Totan*, econ. și soția sa *Ana (Șebeșul sup.)*; *Ioan Iepure*, lucrător la saline și soția sa *n. Părvu (Ocna-Sibiului)*; *văd. Măriuca Țincu (Lazăroaie)* din *Rășiari*; *Berta Schun, Iosif Buda* muzicant și soția sa *Ana, Nic. Pinciu*, econ. și soția sa *Stana n. Stanciu (Sibiu)*; *Nic. Tilicea*, ec. N. 210 și soția sa *Sinefta n. Covaciu (Daneș)*; *Teodora Moldovan n. Nicoară*, văduva morăreasă și fiul ei *George Moldovan*, morar (*Cucerdea săc.*). Ajutoare statuare s'au plătit după răposății membri: *Maria Totan (Șebeșul sup.) Maria Arsinte (Sibiu), Samoilă Roșu, dir. școl. (Șebeșul săs.) Nic. Săcărea inv. (Tălmăcel), Mihail Ganea par. (Veneția), Ștefan Stroiă, protonotar comit., Toma Câmpean, portărelul Reun. de înmorm. gr. cat. (Sibiu) și soția sa Floarea, Maria Hila (Sibiu), Elenuța Varna n. Șutu, soție de notar (Borgo-Prund) Eva Imbăruș loh. Theil, meșeriaș (Sibiu) Soră Mitrea (Rășinari), Emanuil Beșa, paroh (Zlatna) Ion Brătuteanu econ. (Brădățel)*, cu cari numărul membrilor decedați din sinul Reuniunii s'a urcat la 374. Membri noi se primesc la prezidentul *Vic. Tordășianu* și la casarul *Timotei Popovici*, prof. sem. (*Strada Cisnădiei Nr. 7.*)

Film artistic. Cinematograful orașului Sibiu (*Piața Hermann, lângă casarmă*) are *Joi, Vineri și Sâmbătă* o interesantă programă, și va cuprinde un film artistic, care a obținut mare succes în toate cinematografele; se reprezintă sub titlul de *Târgul de fete*, istorie americană în 4 acte.

Prețuri maxime

Primim:

Pe întreg teritoriul ocupat au fost stabilite prețurile maxime. Unde nu sânt încă date publicității, s'a dispus să se publice în timpul cel mai scurt.

S'au luat măsurile necesare pentru ca prevederea populației cu articole de alimentație de prima necesitate să nu sufere nici o daună, chiar și atunci dacă în urma fixării prețurilor maxime ar dispărea unele articole din piață.

Situația alimentară este, din primul moment decând *C. D. R.* a preluat guvernarea teritoriilor unite cu România, gravă. Sânt factori importanți în viața statului nostru, a căror prevedere cu alimente este o datorie principală a *C. D. R.*

Așa spre pildă e datoria noastră nobilă și plăcută asigurarea hranei de toate zilele pentru armata română de ocupație. Tot astfel privim de o muncă plăcută îngrijirea cu alimente a armatei teritoriale și a jandarmeriei, ne mai amintind formațiunile mici ocazionale.

Provederea muncitorimii dela mine și diferate întreprinderi, ale căror număr trece peste

200.000, totastfel a întregului aparat personal dela Căile ferate, formează una dintre cele mai grele probleme de alimentație.

Dacă mai ținem seamă și de lipsurile mari ale orașelor, e clar tabloul situației schițat prin datele de mai sus.

Când a preluat *C. D.* puterea publică, a avut la dispoziție 10 (zece) vagoane făină. De sine se înțelege, că am recurs în grabă la măsuri extraordinare, dar potrivite pentru asigurarea mersului normal de alimentație, mai ales, că rezervele adunate au fost consumate. Cvantul lunar care trebuia să fie pus la dispoziția celor avizați la sprijin, se urcă la 500 vagoane de făină.

Până acum ne putem îndeplini datoria noastră grea impusă de împrejurări, mulțumită numai bunăvoinței cetățenilor și hărniciei comisarilor de alimentare. Sântem siguri că publicul mare înțelege situația gravă în care ne aflăm, și că ne va da tot concursul său, întru învingerea greutăților, care se ivesc.

În timpul cel mai scurt vom contingenta după localități superplusul articolelor de alimentare. Întrucât cetățenii singuratici vor încerca a eluda această dispoziție corectă și utilă după părerea noastră, vom fi siliți să pășim la rechiționare cu forța, după ce va trece termenul fixat pentru predarea prisosului.

Facem atenți toți locuitorii, că nu vom suferi nici o contravenție și vom proceda cu toată energia împotriva acelor, cari ar cuteza să ne pună piedeci, folosindu-se de situația gravă în care ne aflăm, și vom stărpi fără crupe pe toți speculanții cu alimente și articole de prima necesitate, fără considerare la alte interese secundare.

(Biroul presei).

Pentru meseriașii români din Sibiu

Invitare

Potrivit hotărârii luate de consiliul măiestrilor români din Sibiu, invit prin aceasta pe toți meseriașii români sibieni la *consfătuirea*, ce se va ținea *Duminecă, în 9 Martie n. c. la ora 2 1/2 d. a.* în localitățile Reuniunii noastre (*Strada Brukenthal Nr. 17, etaj.*)

Tractându-se de afaceri ce privesc deaproape pe fiecare meseriaș român, rog ca dela consfătuire să nu lipsească nimenea.

Sibiu, 27 Februar n. 1919.

Vic. Tordășianu

presid. Reun. sod. rom. din Sibiu.

Contribuire

Pentru orfanii preotului *Ioan Opriș* din *Cristiș* au contribuit:

la 25/1	<i>I. Ceuca</i> din <i>Bulbuc</i> , venitul unei petreceri din <i>Cârna</i>	Cor. 105.—
"	<i>Teodor Hermann</i> prot. Deș	" 50.—
la 29/1	<i>I. Muțiu</i> , colectă la o petrecere în <i>Abrud-sat</i>	" 50.—
"	<i>Valeria Cotruș</i> din <i>Dâncul-m.</i>	" 10.—
"	<i>T. Toader</i> , colecta din <i>Mărișel</i>	" 61.20
"	<i>I. Fodorean</i> din <i>V. Bulzului</i>	" 20.—
13/11919	<i>Cl. Grama</i> , not. cerc. <i>Răușor</i>	" 10.—
la 27/1	Colecta din <i>Geoagiul-de-sus</i>	" 134.—
"	" " " <i>Răpa-Rimeț</i>	" 60.—
"	fam. <i>Ioan Dăncilă</i>	" 40.—

Cassa arhidiecezană.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. *Piața Hermann.* Directoară: *D-na M. Scholtess.*

Joi, Vineri și Sâmbătă: Târgul de fete, dramă senzațională.

Inceputul la ora: 6 1/2 și 8 1/2 seara.

Cinematograful Apollo. *Strada Schevis.* Directoară: *Dna Emil Toth.*

Joi: Orfanii de țigan, mare dramă în 4 acte. În primul rol *Ellen Richter.*

Vineri: Răsunarea lui Avenar, dramă.

Inceputul la ora: 6 1/2 și 8 1/2 seara.

Dr. Ittu medic practic uni-
versal și dentist

s'a reîntors acasă și ordonează zilnic
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 36.
(61) 1-3

Nr. 48/1919

(57) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II Bozes se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.»

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar reflecții — pe lângă stricta observare a prescrierilor regulamentare — să se prezinte în comună în vre o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta, a servi, a cuvânta — cu un cuvânt pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, la 10/23 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Geoagiu, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 58/1919

(58) 1-3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a catedrei a treia de învățator (învățătoare) la școala noastră d'n comuna Preșmer, protopopiatul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Învățătorul (învățătoarea) ales și întărit va avea:

1. Salar conform legilor în vigoare, care se va plăti anticipativ din cassa bisericii.
2. Cvarțir în edificiul școlii sau 240 cor. bani de cvarțir.
3. Pentru grădină școlară 20 cor.
4. Adaus de scumpete 400 cor. pe an, pe timp nedeterminat.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezenteze în biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare, pentru ca să-l cunoască poporul.

Din ședința comitetului parohial.

Preșmer, în 23 Decembrie 1919.

Ioan Ludu,
paroh-president.

George Șurăriu,
secretar.

În conțelegere cu comitetul parohial Oficiul protopopesc al Brașovului.

Dr. V. Saftu
protopop.

Nr. 80/1919

(59) 1-3

Concurs

Pentru întregirea unui post de învățator la școala populară gr.-or. română din Sebeșul-sășesc, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt:

Salar dela comuna bisericască 1200 cor., restul întregire dela stat.

Relut de cvarțir și grădină 380 cor.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Cunoscătorii de muzică vor fi preferiți, și dacă învățătorul ales va fi în stare să instrueze și conducă corul bisericesc și reuniunea de cântări, va primi remunerațiuni speciale.

Sebeș, la 11/24 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral, în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Regatul României

Ministerul de Finanțe

Datoria publică

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu

Prospect

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919, Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănatului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 6000, și 10,009 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cațiuni la toate cassele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași casse drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la cassele publice (cassieriiile instituțiilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin «Monitorul Oficial» cu șase luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reductibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor liberă proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu N. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștința de dispozițiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumuturi cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- a) la băncile românești,
- b) la băncile săsești,
- c) la perceptorate,
- d) la direcțiunile financiare,
- e) la prefecturi și preturi,
- f) la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea

Cosiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sânt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul Dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierea, când va voi.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i se va libera o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărșământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscrițiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor.

Șeful resortului: **Dr. Aurel Vlad m. p.**